TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH	CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Bản án số: 290/2023/HS-PT
Ngày: 16/5/2023

NHÂN DANH

NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên: tòa: Ông Phan Văn Yên

Các Thẩm phán: Ông Phạm Trí Tuấn

Bà Hồ Thị Thanh Thúy

- Thư ký phiên tòa: Bà Dương Thị Thu Phương, Thư ký Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên tòa: Ông Phạm Ba Duy, Kiểm sát viên.

Ngày 24 tháng 4 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh xét xử phúc thẩm công khai vụ án hình sự phúc thẩm thụ lý số: 108/2022/TLPT-HS ngày 17 tháng 02 năm 2022 đối với các bị cáo Nguyễn Văn M, Đinh Thị L do có kháng cáo của các bị cáo đối với Bản án hình sự sơ thẩm số 54/2021/HS-ST ngày 11 tháng 11 năm 2021 của Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Nông.

Bị cáo có kháng cáo:

1. Nguyễn Văn M, sinh năm 1968 tại tỉnh Đắk Nông; nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: Bon Bu Dâng, xã Đắk R'Tih, huyện Tuy Đức, tỉnh Đắk Nông; nghề nghiệp: Nguyên Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã Đắk R'Tih, huyện Tuy Đức, tỉnh Đắk Nông; trình độ học vấn: 12/12; dân tộc: Kinh; giới tính: Nam; tôn giáo: Không; quốc tịch: Việt Nam; con ông Nguyễn Văn Đ và bà Thị B *(đều đã chết)*; có vợ là chị Huỳnh Thị Nhã Uyên và có 02 con; nhân thân: Tại Bản án hình sự sơ thẩm số: 23/2019/HS-ST ngày 07-6-2019 của Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Nông đã xử phạt 09 năm tù về tội "*Nhận hối lộ*", bản án chưa có hiệu lực pháp luật; bị áp dụng biện pháp ngăn chặn cấm đi khỏi nơi cư trú, tại ngoại – Có mặt.

2. Đinh Thị L, sinh năm 1990 tại tỉnh Ninh Bình; nơi cư trú: Thôn 08, xã Đắk Buk So, huyện Tuy Đức, tỉnh Đắk Nông; nghề nghiệp: Công chức; trình độ học vấn: 12/12; dân tộc: Kinh; giới tính: Nữ; tôn giáo: Không; quốc tịch: Việt Nam; con ông Đinh Văn Quý và bà Đặng Thị Nê; có chồng là Phan Văn Phúc và có 01 con; bị áp dụng biện pháp ngăn chặn cấm đi khỏi nơi cư trú, tại ngoại – Có mặt.

- *Người bào chữa cho bị cáo Nguyễn Văn M:* Ông Phạm Hữu L, Luật sư của Công ty Luật Hợp danh Anh Em Luật Sư, thuộc Đoàn Luật sư thành phố Hồ Chí Minh; địa chỉ: Số 12/1A đường 182, khu phố 03, phường Tăng Nhơn Phú A, quận 9, thành phố Hồ Chí Minh – Có mặt.

- *Người bào chữa cho bị cáo Đinh Thị L:*

Ông Huỳnh Đ, Luật sư của Văn phòng Luật sư Hoài An, thuộc Đoàn Luật sư tỉnh Đắk Nông; địa chỉ: Số 21 đường 3/2, tổ 02, phường Nghĩa Tân, thành phố Gia Nghĩa, tỉnh Đắk Nông – Có mặt.

Ông Dương Vĩnh T, Luật sư của Văn phòng Luật sư Dương Chí, thuộc Đoàn Luật sư tỉnh Bình Phước; địa chỉ: Đường Nguyễn Huệ, tổ 03, khu phố 01, phường Tân Đồng, thành phố Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước – Có mặt.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo các tài liệu có trong hồ sơ vụ án và diễn biến tại phiên tòa, nội dung vụ án được tóm tắt như sau:

Ủy ban nhân dân (*viết tắt là UBND*) tỉnh Đắk Nông đã ban hành Quyết định số: 1278/QĐ-UBND ngày 02-08-2017 và Quyết định số: 1558/QĐ-UBND ngày 27-9-2017 về việc phê duyệt chủ trương đầu tư công trình, dự án nhóm C quy mô nhỏ thuộc nguồn vốn Chương trình mục tiêu quốc gia năm 2017, trong đó có công trình đường giao thông nông thôn (*viết tắt là GTNT*) từ ngã ba thôn Doãn Văn đi suối Đắk R'lấp và đường GTNT bon Mê Ra, xã Đắk R'Tih. Ngày 19-9-2017, UBND xã Đắk R'Tih ban hành Quyết định số: 65/QĐ-UBND về việc thành lập Ban quản lý chương trình mục tiêu quốc gia xã Đắk R'Tih giai đoạn 2016-2020, trong đó Nguyễn Văn M (*Chủ tịch UBND xã*) là Trưởng ban, ông Nguyễn Hải Lý (*Phó Chủ tịch UBND xã*) là Phó trưởng ban, Đinh Thị L (*Công chức tài chính kế toán xã*) là người phụ trách kế toán của Ban và đại diện các phòng ban khác của UBND xã là thành viên.

Tại Quyết định phê duyệt hồ sơ công trình số 74 và 75 ngày 10-11-2017 của Ban quản lý chương trình mục tiêu quốc gia xã Đắk R'Tih, công trình đường GTNT từ ngã ba thôn Doãn Văn đi suối Đắk R'lấp có tổng mức đầu tư 1.782.594.000 đồng, trong đó Nhà nước hỗ trợ 1.278.594.000 đồng, nhân dân đóng góp 504.000.000 đồng; công trình đường GTNT bon Mera có tổng mức đầu tư 1.149.976.000 đồng, trong đó Nhà nước hỗ trợ 825.976.000 đồng, nhân dân đóng góp 324.000.000 đồng.

Theo quy định tại điểm 6, mục V Quyết định số: 1600/QĐ-TTg ngày 16-8-2016 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2016-2020 và Điều 7 Nghị định số: 161/2016/NĐ-CP ngày 02-12-2016 của Chính phủ quy định cơ chế đặc thù trong quản lý đầu tư

xây dựng đối với một số dự án thuộc các chương trình mục tiêu quốc gia giai đoạn 2016-2020 về lựa chọn nhà thầu cộng đồng, Ban quản lý dự án xã Đắk R'Tih phải niêm yết công khai thông tin dự án tại UBND xã, thông báo trên phương tiện thông tin đại chúng để các cộng đồng dân cư, tổ chức đoàn thể và tổ, nhóm thợ trên địa bàn biết và đăng ký thực hiện, sau đó mới tổ chức lựa chọn đơn vị thi công tốt nhất hoặc lựa chọn nhà thầu theo hình thức đấu thầu. Tuy nhiên, do biết giá nguyên vật liệu ngoài thị trường thấp hơn giá nguyên vật liệu đã được phê duyệt và muốn được hưởng lợi từ giá trị chênh lệch này, Nguyễn Văn M đã không thực hiện các quy định nêu trên mà tự thuê Lê Văn Minh thi công công trình. Cụ thể, Lê Văn Minh có trách nhiệm tổ chức thi công, UBND xã Đắk R'Tih sẽ cung cấp nguyên vật liệu. Sau đó, Nguyễn Văn M và Đinh Thị L trực tiếp thỏa thuận giá với ông Đoàn Ngọc Hiếu (*Giám đốc Công ty TNHH TM Đoàn Gia, viết tắt là Công ty Đoàn Gia*) để mua nguyên vật liệu.

Lê Văn Minh tổ chức thi công hai con đường từ tháng 12-2017 đến tháng 02-2018 thì xong. Trong quá trình làm đường, Nguyễn Văn M giao cho Ban giám sát cộng đồng bon Mera và thôn Doãn Văn giám sát thi công, đồng thời theo dõi ký nhận nguyên vật liệu do Công ty Đoàn Gia cung cấp để báo cho Lụa tổng hợp, thanh toán. Khi các công trình chưa thi công xong thì Nguyễn Văn M và Đinh Thị L làm khống các thủ tục để được Kho bạc Nhà nước thanh toán số tiền hỗ trợ mua nguyên vật liệu làm đường. Lụa nhờ Nguyễn Thanh Ng làm hồ sơ đấu thầu và hồ sơ thanh toán công trình. Nguyễn Văn M và Đinh Thị L nhờ ông Đặng Văn Hải *(tổ trưởng tổ Đắk R'Mái, bon Mera)* đứng tên nhận thầu thi công công trình đường GTNT bon Mera và nhờ ông Lý Ngọc Ch *(trưởng thôn Doãn Văn)* đứng tên nhận thầu thi công công trình đường GTNT từ ngã ba thôn Doãn Văn đi suối Đắk R'lấp. Sau khi hoàn tất hồ sơ đề nghị thanh toán, Lụa gửi hồ sơ đến Kho bạc Nhà nước huyện Tuy Đức. Ngày 25-12-2017, Kho bạc Nhà nước huyện Tuy Đức thanh toán theo hồ sơ cho ông Đặng Văn Hải 825.976.000 đồng và ngày 24-01-2018, thanh toán cho ông Lý Ngọc Chòi 1.277.214.000 đồng là tiền Nhà nước hỗ trợ mua nguyên vật liệu cho hai con đường. Sau khi nhận tiền, ông H và ông Ch giao lại cho Lụa. Nguyễn Văn M và Đinh Thị L đã chi 1.500.102.000 đồng để mua nguyên vật liệu thi công *(đường Doãn Văn 795.950.000 đồng, đường Mera 704.088.000 đồng)*; còn lại 603.088.000 đồng *(bao gồm tiền chênh lệch giá và mua thiếu nguyên vật liệu)*, Nguyễn Văn M và Đinh Thị L không đưa vào sổ sách kế toán, gây thiệt hại cho ngân sách Nhà nước. Trong tổng số tiền 603.088.000 đồng này Lụa đưa cho Nguyễn Văn M 100.000.000 đồng, ngày 14-3-2018 Nguyễn Văn M bị bắt tạm giam trong vụ án khác nên ngày 23-4-2018, Lụa đã nộp số tiền 503.088.000 đồng còn lại cho Cơ quan Điều tra (*BL 522,523*).

Đối với số tiền nhân dân đóng góp là 636.600.000 đồng *(ông Đặng Văn Hải thu ở Bon Mera 264.900.000 đồng, ông Lý Ngọc Chòi thu ở thôn Doãn Văn 371.700.000 đồng)*, Lụa đã trả tiền công cho ông Lê Văn Minh 580.000.000 đồng; còn lại 56.600.000 đồng chưa trả cho ông Lê Văn Minh, trong đó Lụa đưa cho ông Đặng Văn Hải giữ 34.900.000 đồng, Lụa giữ 21.700.000 đồng.

Tại Kết luận giám định tư pháp theo vụ việc trong lĩnh vực xây dựng số 30 ngày 23-7-2018 của Trung tâm quy hoạch xây dựng Sở xây dựng tỉnh Đắk Nông kết luận: Đối với đường GTNT từ ngã ba thôn Doãn Văn đi suối Đắk R'lấp, chiều dài, chiều rộng đạt theo đúng thiết kế, chất lượng công trình thi công không đạt tiêu chuẩn theo hồ sơ thiết kế về bề dày; chất lượng bê tông xi măng không đạt yêu cầu theo tiêu chuẩn bê tông xi măng đá 1x2 M200.

Tại Kết luận giám định tư pháp theo vụ việc trong lĩnh vực xây dựng số 07 ngày 05-4-2019 của Trung tâm quy hoạch xây dựng Sở xây dựng tỉnh Đắk Nông kết luận: Đối với đường GTNT bon Mera, kích thước chiều dài, chiều rộng, chiều dày trung bình mặt đường cơ bản đạt theo hồ sơ thiết kế nhưng không đồng đều trên toàn tuyến, chiều dày nhỏ nhất là 102,5mm, chiều dày lớn nhất là 205mm; chất lượng bê tông xi măng không đạt yêu cầu theo tiêu chuẩn bê tông xi măng đá 1x2 M200.

Tại bản án hình sự sơ thẩm số 54/2021/HSST ngày 11-11-2021 của Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Nông quyết định:

1. Tuyên bố các bị cáo Nguyễn Văn M và Đinh Thị L phạm tội "*Lợi dụng chức vụ, quyền hạn trong khi thi hành công vụ"*.

1.1. Áp dụng điểm c khoản 2 Điều 356, điểm b khoản 1 Điều 51 của Bộ luật Hình sự, xử phạt bị cáo Nguyễn Văn M 07 (*bảy*) năm tù, thời hạn chấp hành hình phạt tù tính từ ngày bắt thi hành án.

1.2. Áp dụng điểm c khoản 2 Điều 356; điểm b khoản 1 Điều 51 của Bộ luật Hình sự, xử phạt bị cáo Đinh Thị L 05 (*năm*) năm tù, thời hạn chấp hành hình phạt tù tính từ ngày bắt thi hành án.

Ngoài ra, Tòa án cấp sơ thẩm còn quyết định về án phí và quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

Sau khi xét xử sơ thẩm, bị cáo Nguyễn Văn M, Đinh Thị L đều có đơn kháng cáo với nội dung kêu oan.

Tại phiên tòa phúc thẩm, các bị cáo vẫn tiếp tục kêu oan.

Vị đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao đề nghị không chấp nhận kháng cáo kêu oan của các bị cáo, giữ nguyên bán án hình sự sơ thẩm số 54/2021/HS-ST ngày 11/11/2021 của Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Nông.

Căn cứ vào các chứng cứ và tài liệu đã được thẩm tra tại phiên tòa phúc thẩm. Căn cứ vào kết quả tranh luận tại phiên tòa, trên cơ sở xem xét đầy đủ, toàn diện tài liệu, chứng cứ, ý kiến của kiểm sát viên, bị cáo và người tham gia tố tụng.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Về hình thức đơn kháng cáo của các bị cáo trong hạn luật định nên chấp nhận xem xét giải quyết theo trình tự phúc thẩm.

1. Bị cáo Nguyễn Văn M bị tòa án cấp sơ thẩm xử phạt 07 (bảy) năm tù về tội "Lợi dụng chức vụ quyền hạn trong khi thi hành công vụ" theo điểm c khoản 2 Điều 356 Bộ luật hình sự 2015. Bị cáo kháng cáo kêu oan.

2. Bị cáo Đinh Thị L bị tòa án cấp sơ thẩm xử phạt 05 (năm) năm tù về tội "Lợi dụng chức vụ quyền hạn trong khi thi hành công vụ" theo điểm c khoản 2 Điều 356 Bộ luật hình sự 2015. Bị cáo kháng cáo kêu oan.

[1] Nội dung vụ án: Quá trình tổ chức thi công công trình đường giao thông nông thôn (GTNT) từ ngã ba thôn DoãnVăn đi suối Đắk R'lấp và đường GTNT bon Mera, lợi dụng chức vụ, quyền hạn là chủ tịch UBND xã Đắk R'Tih và là trưởng ban quản lý chương trình mục tiêu quốc gia xã Đắk R'Tih, Nguyễn Văn M đã không niêm yết công khai thông tin dự án tại UBND xã, không thông báo trên phương tiện thông tin đại chúng, không tổ chức lựa chọn nhà thầu thi công theo quy định tại Điều 7 Nghị định số 161/2016/NĐ-CP ngày 02-12-2016 của Chính phủ. Không giao cho đơn vị thi công mua nguyên vật liệu và lập hồ sơ thanh toán công trình mà tự lựa chọn nhà thầu thi công. Nguyễn Văn M trực tiếp thỏa thuận với công ty Đoàn Gia để mua nguyên vật liệu theo giá thấp hơn giá dự toán được phê duyệt, chỉ đạo lập hồ sơ đấu thầu, mời thầu, thanh toán khống theo đơn giá dự toán được phê duyệt tại kho bạc nhà nước.

Đinh Thị L là người trực tiếp chi trả tiền mua nguyên vật liệu, trực tiếp đối chiếu khối lượng và giá theo các giấy nhận hàng. Lụa biết rõ Minh không tổ chức đấu thầu nhưng vẫn liên hệ với ông Nguyễn Thanh Nga nhờ lập hồ sơ để hợp thức hóa việc đấu thầu. Lụa biết rõ giá nguyên vật liệu do công ty Đoàn gia bán thấp hơn giá dự toán nhưng vẫn nhờ ông Nga lập hồ sơ thanh toán theo giá dự toán để thanh toán với kho bạc số tiền 603.088.000 đồng để tiêu xài cá nhân. Khi Nguyễn Văn M bị bắt tạm giam trong vụ án khác thì Lụa mới báo cáo chính quyền xã Đắk R'Til và nộp lại 502.964.000 đồng, còn 100.000.000 đồng Lụa đã đưa cho Nguyễn Văn M mượn trước đó.

Hành vi của các bị cáo có dấu hiệu của tội Tham ô tài sản, bởi vì xét về mặt khách quan của tội Tham ô tài sản được thể hiện: "*hành vi của người có chức vụ, quyền hạn, lợi dụng chức vụ, quyền hạn chiếm đoạt tài sản mà mình có trách nhiệm quản lý".* Bị cáo Minh với cương vị là Chủ tịch xã Đắk R'Tih, bị cáo Minh

tổ chức thi công hai con đường, tuy nhiên khi các công trình chưa thi công xong thì Nguyễn Văn M (chủ tịch xã) và Đinh Thị L (kế toán) làm khống các thủ tục để được kho bạc nhà nước thanh toán số tiền hỗ trợ mua nguyên vật liệu làm đường cao hơn so với thực tế. Lụa nhờ Nguyễn Thanh Nga làm hồ sơ đấu thầu và hồ sơ thanh toán công trình. Đinh Thị L nhờ ông Đặng Văn Hải đứng tên nhận thầu thi công công trình đường GTNT bon Mera và nhờ ông Lý Ngọc Chòi đứng tên nhận thầu thi công công trình đường GTNT từ ngã ba thôn Doãn Văn đi suối Đắk R'lấp. Sau khi hoàn tất hồ sơ đề nghị thanh toán, Lụa gởi hồ sơ đến kho bạc nhà nước huyện Tuy Đức. Ngày 15/12/2017 kho bạc nhà nước huyện Tuy Đức thanh toán theo hồ sơ cho ông Đặng Văn Hải số tiền 825.976.000 đồng và ngày 24/01/2018, thanh toán cho ông Lý Ngọc Chòi 1.277.214.000 đồng là tiền hỗ trợ nguyên vật liệu cho hai con đường. Sau khi nhận tiền ông Hải và ông Chòi giao lại cho Lụa trong khi công trình thi công chưa xong nhưng đã làm thủ tục tất toán hồ sơ vốn đầu tư của Nhà nước để chiếm đoạt tiền. Đinh Thị L chi 1.500.102.000 đồng để mua nguyên vật liệu thi công hai con đường, còn lại 603.088.000 đồng chiếm đoạt để tiêu xài cá nhân. Như vậy, hành vi của các bị cáo đủ yếu tố cấu thành tội "Tham ô tài sản" nhưng cấp sơ thẩm lại xét xử bị cáo tội "Lợi dụng chức vụ quyền hạn trong khi thi hành công vụ" là không đúng tính chất của vụ án, do đó cần phải hủy bản án để điều tra, truy tố và xét xử lại cho đúng tội danh.

Đối với kháng cáo kêu oan của bị cáo Minh và bị cáo Lụa là không có căn cứ vì hành vi của các bị cáo đã phạm vào tội khác nặng hơn, nên Hội đồng xét xử không chấp nhận kháng cáo.

[2] Nhận định của Hội đồng xét xử: do vụ án của cấp sơ thẩm có sai sót về việc xác định tội danh nên cấp phúc thẩm hủy bản án sơ thẩm để giải quyết theo thủ tục chung.

[3] Tại phiên tòa ngày hôm nay vị đại diện Viện kiểm sát cấp cao đề nghị không chấp nhận kháng cáo kêu oan của các bị cáo và giữ nguyên bản án sơ thẩm không phù hợp với nhận định của Hội đồng xét xử nên không được chấp nhận.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ điểm c Điều 355, Điều 358 của Bộ luật tố tụng hình sự năm 2015;

Hủy bản án hình sự sơ thẩm số 54/2021/HS-ST ngày 11/11/2021 của Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Nông. Chuyển toàn bộ hồ sơ cho Viện Kiểm Sát nhân dân tỉnh Đắk Nông để điều tra, truy tố và xét xử lại theo thủ tục chung.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Các thẩm phán **Thẩm phán- Chủ tọa phiên tòa**

Phạm Trí Tuấn **Hồ Thị Thanh Thúy** **Phan Văn Yên**

Nơi nhận:
- Tòa án nhân dân tối cao;
- VKSNDCC Thành phố Hồ Chí Minh;
- TAND tỉnh Đắk Nông ;
- Phòng thi hành án hình sự- Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Nông ;
- VKSND tỉnh Đắk Nông ;
- Cục THADS tỉnh Đắk Nông ;
- CA tỉnh Đắk Nông ;
- Bị cáo (qua địa chỉ);
- Lưu P.HCTP, hồ sơ vụ án (DTTP 14 bản).

TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN-CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Phan Văn Yên